Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

# DZIENNIK URZĘDOWY
## MINISTERSTWA KOMUNIKACJI.

Rok XIX. Warszawa, 27 listopada 1937 r. Nr 58.

Dziennik niniejszy zawiera przepisy i okólniki dawniejsze.

SPIS TREŚCI:

CZĘŚĆ A.



## DZIAŁ DRÓG WODNYCH.

### 504.

**Zarządzenie Ministerstwa Komunikacji z dnia 23 grudnia 1935 r. w sprawie rocznych sprawozdań z robót wodnych w zakresie działania Ministerstwa Komunikacji.**

Roczne sprawozdania z robót wodnych w zakresie działania Ministerstwa Komunikacji, przedkładane periodycznie w myśl zarządzeń b. Ministerstwa Robót Publicznych z dnia 22 lutego 1928 r. L. Dz. IV.-165/28 — z dnia 26 września 1929 r. L. dz. V.-227/29, opracowywane są przez poszczególne Urzędy Wojewódzkie zbyt różnorodnie i często przedkładane ze znacznem opóźnieniem, przeto nie spełniają głównego celu informowania Ministerstwa Komunikacji w sposób jednolity i w odpowiednim czasie, o całokształcie prac z dziedziny budownictwa wodnego na naturalnych i sztucznych drogach wodnych, oraz na rzekach i potokach górskich, a ponadto utrudniają wykorzystanie tych materiałów dla opracowania komunikatów o robotach wodnych do wiadomości ciał ustawodawczych i prasy. Ministerstwo Komunikacji, dążąc do zaradzenia powyższym niedomaganiom, i mając jednocześnie na celu ułatwienie w miarę możności opracowania rocznych sprawozdań, unieważnia przytoczone wyżej okólniki b. Ministerstwa Robót Publicznych, i zarządza opracowanie tych sprawozdań według niżej podanych wskazówek i dyrektyw.

Roczne sprawozdania z robót wodnych w zakresie działania Ministerstwa Komunikacji przedkładane być mają w terminie nieprzekraczalnym do czterech miesięcy po upływie każdego okresu budżetowego, t. j. do 15 sierpnia.

W najogólniejszych zarysach roczne sprawozdanie winno być zestawione podług norm (schematów), przyjętych do opracowania preliminarza budżetowego na r. b. i obejmować prace wykonywane przy pomocy wszystkich źródeł finansowych, zarówno z kredytów budżeto-

wych, jak i pożyczki inwestycyjnej, funduszu pracy i t. p. oraz przy pomocy junaków i stron zainteresowanych.

W zasadzie roczne sprawozdanie składać się winno z trzech części:

1) z zestawienia wydatków ze wszystkich źródeł finansowych,

2) ze sprawozdania techniczno - gospodarczego,

3) z ogólnych uwag o pracach z dziedziny budownictwa wodnego w zakresie działania Ministerstwa Komunikacji.

**Ad 1.** Część I-sza rocznego sprawozdania obejmować winna roczne sumy wydatków z poszczególnych paragrafów preliminarza budżetowego Dz. 4, rozdz. 1 i 2 uzgodnione z zamknięknięciem rachunkowem, oraz wydatki z innych źródeł finansowych (pożyczka inwestycyjna i fundusz pracy, kredyty Ministerstwa Opieki Społecznej, ekwiwalent pracy junaków, świadczenia gotówkowe stron zainteresowanych i t. p.) rozbite na grupy odpowiadające poszczególnym paragrafom preliminarza budżetowego (a mianowicie wydatki na studia i pomiary, rzeki żeglowne, rzeki graniczne, rzeki spławne, sztuczne drogi wodne, budowa zbiorników) i uzgodnione również z odnośnemi zamknięciami rocznemi.

**Ad. 2.** Sprawozdanie techniczno - gospodarcze winno przedstawiać rozdział wydatków na poszczególne rodzaje, względnie grupy prac, na pojedyncze rzeki i państwowe Zarządy Wodne, uzasadniać i usprawiedliwiać poczynione wydatki, oraz dawać podstawę do oceny celowości tych wydatków.

Wydatki administracyjne z kredytów budżetowych Dz. 4, r. 1 § 1 —9 nie wymagają bliższych wyjaśnień, cel tych wydatków ustalony jest w preliminarzu budżetowym. W sprawozdaniu wystarczy podać rozdział tych wydatków na poszczególne państwowe Zarządy Wodne i na wydatki uskuteczniane przez Urzędy Wojewódzkie. W tej części sprawozdania przedstawić należy wykaz ilości urzędników i niższych funkcjonariuszów według grup uposażeń oraz liczbę niższej służby wodnej w poszczególnych Państw. Zarządach Wodnych i w Urzędach Wojewódzkich na dzień 31 marca 1935 r. Druga część sprawozdania techn.-gospodarczego dotyczy wydatków budowlanych, ujętych w preliminarzu budżetowym w Dz. 4 r. 2 § 11 — 16, a dokonywanych z kredytów budżetowych, oraz ze źródeł pozabudżetowych. Ta część sprawozdania winna być zestawiona oddzielnie dla każdego paragrafu preliminarza budżetowego, aby umożliwić kontrolę przedstawianych danych przez poszczególne referaty Biura Dróg Wodnych Ministerstwa Komunikacji.

a) Sprawozdanie o studiach i pomiarach winno zawierać krótkie zestawienie prac przeprowadzonych w roku sprawozdawczym przez Państwowe Zarządy Wodne lub bezpośrednio przez Urzędy Wojewódzkie, wydatków z tem związanych oraz przedstawienie efektów pracy (ha lub klm zdjęć polowych i opracowanych planów),

b) Sprawozdanie o rzekach żeglownych dotyczy różnorodnych prac, mających luźny wzajemny związek, dlatego musi być podzielone na pojedyńcze części, których ilość na poszczególnych terenach pracy może być różna i zależna jest od miejscowych warunków.

Najważniejsze znaczenie w zespole prac prowadzonych na rzekach żeglownych z kredytów budżetowych (§ 2) oraz przy pomocy innych źródeł finansowych publicznych i prywatnych, mają roboty regulacyjne i pracom tym szczególniejszą uwagę poświęcić należy.

Tę część sprawozdania opracować należy na wykazie (wzór Nr A) dołączonym do niniejszego okólnika, który jest prawie identyczny z wzorem b. Ministerstwa Robót Publicznych.

Przy opracowaniu danych tego wykazu należy obejmować budowle na poszczególnych rzekach żeglownych według Państwowych Zarządów Wodnych. Ponadto trzymać się należy następujących wskazówek.

Tytuły rubryk od 1 — 18 sformułowane są w sposób przejrzysty i nie potrzebują bliższych wyjaśnień.

W r. 19 wartość zużytych do budowy zapasów z roku ubiegłego obliczyć należy na podstawie średnich cen rynkowych.

Wartość materiałów wiklinowych na pniu w kępach państwowych ocenić należy w przybliżeniu przez porównanie kosztów rynkowych z kosztami eksploatacji.

Rubrykę 20, wartość świadczeń stron zainteresowanych w robociźnie i materiałach, obliczyć należy na podstawie średnich cen rynkowych.

Przy zestawieniu rubryki 22 i 23 wyłączyć należy koszta transportu materiałów własnych państwowemi objektami pływającemi, o ile te koszta są oddzielnie wypośrodkowane w związku z obliczaniem kosztów utrzymania i eksploatacji taboru pływającego.

W rubryce 24 pominąć należy wydatki administracyjne z kredytów budżetowych Dz. 4 rozdz. 1, bo te ustalane są oddzielnie.

W rubryce 24 winny być podane wydatki administracyjne pokrywane z innych źródeł finansowych np. z pożyczki inwestycyjnej, z funduszu pracy i t. p.

Końcowe rubryki omawianego wykazu nie wymagają wyjaśnień.

Do tej części sprawozdania techniczno-gospodarczego dołączyć należy wykaz przeprowadzonych w roku sprawozdawczym kolaudacyj, wykaz przygotowanych operatów kolaudacyjnych oraz uwagi dotyczące tego przedmiotu.

Drugą część sprawozdania techniczno- gospodarczego stanowią koszta budowy, utrzymania i eksploatacji taboru łącznie z kosztami

utrzymania warsztatów, utrzymania nurtu, pogłębienia i czyszczenia koryta.

Powyższe wydatki podzielone być winny na Państwowe Zarządy Wodne i zwięźle uzasadnione.

Sumy wydatków według Państwowych Zarządów Wodnych winny być podzielone na wydatki związane z regulacją rzek i na wydatki dla utrzymania szlaku wodnego dla celów żeglugowych. Z powodu trudności rozgraniczenia tych wydatków, podziału dokonać należy w przybliżeniu. Trzecią grupę wydatków stanowią koszta prac dla celów handlowo - żeglugowych, jak np. utrzymania portów, tyczenie i oświetlenie nurtu i te stanowić winny przedmiot trzeciej części sprawozdania techniczno-gospodarczego. W miarę potrzeby sprawozdanie, dotyczące prac wykonywanych z kredytów Dz. 4 r. 2 § 12 lub z współpracujących z nim innych funduszów względnie kredytów, zawierać może dalszą część np. akcja lodołamania, przewozy rzeczne utrzymywane w myśl umów międzynarodowych, utrzymanie gruntów państwowych i t. d. Trzecia część sprawozdania, względnie dalsze, winna zawierać również zwięzły opis wykonanych prac i rozbicie tych wydatków na Państwowe Zarządy Wodne.

c) Sprawozdanie o rzekach spławnych, o rzekach górskich i potokach górskich obejmować winno budowle i prace, które w normalnych warunkach byłyby dotowane w całości z kredytu budżetu zwyczajnego Ministerstwa Komunikacji z Dz. 4 r. 2 § 14, a wykonywane są obecnie z kredytów budżetowych, z kredytów pożyczki inwestycyjnej, funduszu pracy i t. p., oraz przy pomocy pracy junaków lub stron zainteresowanych.

Sprawozdanie o rzekach spławnych winno być opracowane na formularzu wzór A, jak dla rzek żeglownych. Sprawozdanie o rzekach górskich i o potokach górskich — na wzorze Nr B.

Wzór ów Nr B. nie wymaga szczególnych objaśnień, był on bowiem już dawniej stosowany jako zalecony przez b. Ministerstwo Robót Publicznych rozporz. z dn. 26 września 1929 r. L. V. 227/29. Odnośnie rubryki Nr 16 zaznacza się, że w rubryce tej nie należy podawać wysokości kosztów zarządu z kredytów budżetowych administracyjnych, bo te zostały oddzielnie wykazane.

Sprawozdanie to obejmować winno budowle i prace wykonywane ze wszystkich źródeł finansowych.

W razie potrzeby mogą być roboty wykonywane z poszczególnych kredytów np. pożyczki inwestycyjnej i funduszu pracy, oddzielnie wykazywane.

d) Sprawozdanie o rzekach granicznych winno być wykonane na formularzu wzór Nr C, w sposób dotychczas praktykowany. Na tym samym formularzu winno być opracowane sprawozdanie o regulacji rzek Czarnej Przemszy i Brynicy, prowadzonej przez Śląski Urząd Wojewódzki.

e) Sprawozdanie techniczno - gospodarcze o sztucznych drogach wodnych winno być zestawiane głównie w cyfrach i w zasadzie na formularzu wzór Nr D.

Gdyby w danych warunkach wzór ów okazał się niestosowny, ograniczyć się można do opracowania zestawienia kosztów poszczególnych budowli, względnie prac z podaniem ilości jednostek wykonanych robót i ich cen.

Przy opracowaniu sprawozdania o sztucznych drogach wodnych należy brać pod uwagę wszystkie fundusze, a więc budżetowe i pozabudżetowe i przedstawiać całokształt robót danej kategorii, wskazywać jednak należy przy poszczególnych robotach programem objętych źródła finansowe.

W szczególnych wypadkach należy zestawiać oddzielne wykazy prac w dziedzinie sztucznych dróg wodnych dla pojedyńczych źródeł finansowych według Państwowych Zarządów Wodnych. Uwaga powyższa dotyczy głównie Poleskiego Urzędu Wojewódzkiego.

f) Sprawozdania z budowy retencyjnych zbiorników mają być przedkładane osobno przy zastosowaniu się do wydanych w tej materii zarządzeń Ministerstwa Komunikacji. Wyjątek w tym względzie stanowi sprawozdanie o budo wie zbiornika wody na Sole w Porąbce, które wchodzić winno do rocznego sprawozdania w formie dotychczas stosowanej.

**Ad. 3.** Trzecia część rocznego sprawozdania z robót wodnych w zakresie działania Ministerstwa Komunikacji stanowić mają „Ogólne uwagi".

Opracowanie tych uwag pozostawia się inicjatywie Urzędów Wojewódzkich.

Zdaniem Ministerstwa Komunikacji w tej części sprawozdania należałoby przedstawić warunki pracy techniczne i gospodarcze, i wykazać efekt technicznej pracy z jej niedomaganiami przy dołączeniu w miarę możności zdjęć fotograficznych. Ponadto „Ogólne uwagi" winny dawać pogląd na żeglugę, na jej trudności i potrzeby, wskazywać kierunki rozwoju żeglugi i środki, które należałoby zastosować dla przyspieszenia jej rozwoju.

Tę część sprawozdania należałoby uzupełnić w miarę możności wykazem przychodów, jakie bezpośrednio przynoszą drogi wodne Skarbowi Państwa.

Bardzo ważne byłyby dane statystyczne, dotyczące żeglugi.

Nr Ż. I. 30-16/35.

wych, jak i pożyczki inwestycyjnej, funduszu pracy i t. p. oraz przy pomocy junaków i stron zainteresowanych.

W zasadzie roczne sprawozdanie składać się winno z trzech części:

1) z zestawienia wydatków ze wszystkich źródeł finansowych,

2) ze sprawozdania techniczno - gospodarczego,

3) z ogólnych uwag o pracach z dziedziny budownictwa wodnego w zakresie działania Ministerstwa Komunikacji.

**Ad 1.** Część I-sza rocznego sprawozdania obejmować winna roczne sumy wydatków z poszczególnych paragrafów preliminarza budżetowego Dz. 4, rozdz. 1 i 2 uzgodnione z zamknięknięciem rachunkowem, oraz wydatki z innych źródeł finansowych (pożyczka inwestycyjna i fundusz pracy, kredyty Ministerstwa Opieki Społecznej, ekwiwalent pracy junaków, świadczenia gotówkowe stron zainteresowanych i t. p.) rozbite na grupy odpowiadające poszczególnym paragrafom preliminarza budżetowego (a mianowicie wydatki na studia i pomiary, rzeki żeglowne, rzeki graniczne, rzeki spławne, sztuczne drogi wodne, budowa zbiorników) i uzgodnione również z odnośnemi zamknięciami rocznemi.

**Ad. 2.** Sprawozdanie techniczno - gospodarcze winno przedstawiać rozdział wydatków na poszczególne rodzaje, względnie grupy prac, na pojedyncze rzeki i państwowe Zarządy Wodne, uzasadniać i usprawiedliwiać poczynione wydatki, oraz dawać podstawę do oceny celowości tych wydatków.

Wydatki administracyjne z kredytów budżetowych Dz. 4, r. 1 § 1 —9 nie wymagają bliższych wyjaśnień, cel tych wydatków ustalony jest w preliminarzu budżetowym. W sprawozdaniu wystarczy podać rozdział tych wydatków na poszczególne państwowe Zarządy Wodne i na wydatki uskuteczniane przez Urzędy Wojewódzkie. W tej części sprawozdania przedstawić należy wykaz ilości urzędników i niższych funkcjonariuszów według grup uposażeń oraz liczbę niższej służby wodnej w poszczególnych Państw. Zarządach Wodnych i w Urzędach Wojewódzkich na dzień 31 marca 1935 r. Druga część sprawozdania techn.-gospodarczego dotyczy wydatków budowlanych, ujętych w preliminarzu budżetowym w Dz. 4 r. 2 § 11 — 16, a dokonywanych z kredytów budżetowych, oraz ze źródeł pozabudżetowych. Ta część sprawozdania winna być zestawiona oddzielnie dla każdego paragrafu preliminarza budżetowego, aby umożliwić kontrolę przedstawianych danych przez poszczególne referaty Biura Dróg Wodnych Ministerstwa Komunikacji.

a) Sprawozdanie o studiach i pomiarach winno zawierać krótkie zestawienie prac przeprowadzonych w roku sprawozdawczym przez Państwowe Zarządy Wodne lub bezpośrednio przez Urzędy Wojewódzkie, wydatków z tem związanych oraz przedstawienie efektów pracy (ha lub klm zdjęć polowych i opracowanych planów),

b) Sprawozdanie o rzekach żeglownych dotyczy różnorodnych prac, mających luźny wzajemny związek, dlatego musi być podzielone na pojedyncze części, których ilość na poszczególnych terenach pracy może być różna i zależna jest od miejscowych warunków.

Najważniejsze znaczenie w zespole prac prowadzonych na rzekach żeglownych z kredytów budżetowych (§ 2) oraz przy pomocy innych źródeł finansowych publicznych i prywatnych, mają roboty regulacyjne i pracom tym szczególniejszą uwagę poświęcić należy.

Tę część sprawozdania opracować należy na wykazie (wzór Nr A) dołączonym do niniejszego okólnika, który jest prawie identyczny z wzorem b. Ministerstwa Robót Publicznych.

Przy opracowaniu danych tego wykazu należy obejmować budowle na poszczególnych rzekach żeglownych według Państwowych Zarządów Wodnych. Ponadto trzymać się należy następujących wskazówek.

Tytuły rubryk od 1 — 18 sformułowane są w sposób przejrzysty i nie potrzebują bliższych wyjaśnień.

W r. 19 wartość zużytych do budowy zapasów z roku ubiegłego obliczyć należy na podstawie średnich cen rynkowych.

Wartość materiałów wiklinowych na pniu w kępach państwowych ocenić należy w przybliżeniu przez porównanie kosztów rynkowych z kosztami eksploatacji.

Rubrykę 20, wartość świadczeń stron zainteresowanych w robociźnie i materiałach, obliczyć należy na podstawie średnich cen rynkowych.

Przy zestawieniu rubryki 22 i 23 wyłączyć należy koszta transportu materiałów własnych państwowemi objektami pływającemi, o ile te koszta są oddzielnie wypośrodkowane w związku z obliczaniem kosztów utrzymania i eksploatacji taboru pływającego.

W rubryce 24 pominąć należy wydatki administracyjne z kredytów budżetowych Dz. 4 rozdz. 1, bo te ustalane są oddzielnie.

W rubryce 24 winny być podane wydatki administracyjne pokrywane z innych źródeł finansowych np. z pożyczki inwestycyjnej, z funduszu pracy i t. p.

Końcowe rubryki omawianego wykazu nie wymagają wyjaśnień.

Do tej części sprawozdania techniczno-gospodarczego dołączyć należy wykaz przeprowadzonych w roku sprawozdawczym kolaudacyj, wykaz przygotowanych operatów kolaudacyjnych oraz uwagi dotyczące tego przedmiotu.

Drugą część sprawozdania techniczno- gospodarczego stanowią koszta budowy, utrzymania i eksploatacji taboru łącznie z kosztami

utrzymania warsztatów, utrzymania nurtu, pogłębienia i czyszczenia koryta.

Powyższe wydatki podzielone być winny na Państwowe Zarządy Wodne i zwięźle uzasadnione.

Sumy wydatków według Państwowych Zarządów Wodnych winny być podzielone na wydatki związane z regulacją rzek i na wydatki dla utrzymania szlaku wodnego dla celów żeglugowych. Z powodu trudności rozgraniczenia tych wydatków, podziału dokonać należy w przybliżeniu. Trzecią grupę wydatków stanowią koszta prac dla celów handlowo - żeglugowych, jak np. utrzymania portów, tyczenie i oświetlenie nurtu i te stanowić winny przedmiot trzeciej części sprawozdania techniczno-gospodarczego. W miarę potrzeby sprawozdanie, dotyczące prac wykonywanych z kredytów Dz. 4 r. 2 § 12 lub z współpracujących z nim innych funduszów względnie kredytów, zawierać może dalszą część np. akcja lodołamania, przewozy rzeczne utrzymywane w myśl umów międzynarodowych, utrzymanie gruntów państwowych i t. d. Trzecia część sprawozdania, względnie dalsze, winna zawierać również zwięzły opis wykonanych prac i rozbicie tych wydatków na Państwowe Zarządy Wodne.

c) Sprawozdanie o rzekach spławnych, o rzekach górskich i potokach górskich obejmować winno budowle i prace, które w normalnych warunkach byłyby dotowane w całości z kredytu budżetu zwyczajnego Ministerstwa Komunikacji z Dz. 4 r. 2 § 14, a wykonywane są obecnie z kredytów budżetowych, z kredytów pożyczki inwestycyjnej, funduszu pracy i t. p., oraz przy pomocy pracy junaków lub stron zainteresowanych.

Sprawozdanie o rzekach spławnych winno być opracowane na formularzu wzór A, jak dla rzek żeglownych. Sprawozdanie o rzekach górskich i o potokach górskich — na wzorze Nr B.

Wzór ów Nr B. nie wymaga szczególnych objaśnień, był on bowiem już dawniej stosowany jako zalecony przez b. Ministerstwo Robót Publicznych rozporz. z dn. 26 września 1929 r. L. V. 227/29. Odnośnie rubryki Nr 16 zaznacza się, że w rubryce tej nie należy podawać wysokości kosztów zarządu z kredytów budżetowych administracyjnych, bo te zostały oddzielnie wykazane.

Sprawozdanie to obejmować winno budowle i prace wykonywane ze wszystkich źródeł finansowych.

W razie potrzeby mogą być roboty wykonywane z poszczególnych kredytów np. pożyczki inwestycyjnej i funduszu pracy, oddzielnie wykazywane.

d) Sprawozdanie o rzekach granicznych winno być wykonane na formularzu wzór Nr C, w sposób dotychczas praktykowany. Na tym samym formularzu winno być opracowane sprawozdanie o regulacji rzek Czarnej Przemszy i Brynicy, prowadzonej przez Śląski Urząd Wojewódzki.

e) Sprawozdanie techniczno - gospodarcze o sztucznych drogach wodnych winno być zestawiane głównie w cyfrach i w zasadzie na formularzu wzór Nr D.

Gdyby w danych warunkach wzór ów okazał się niestosowny, ograniczyć się można do opracowania zestawienia kosztów poszczególnych budowli, względnie prac z podaniem ilości jednostek wykonanych robót i ich cen.

Przy opracowaniu sprawozdania o sztucznych drogach wodnych należy brać pod uwagę wszystkie fundusze, a więc budżetowe i pozabudżetowe i przedstawiać całokształt robót danej kategorii, wskazywać jednak należy przy poszczególnych robotach programem objętych źródła finansowe.

W szczególnych wypadkach należy zestawiać oddzielne wykazy prac w dziedzinie sztucznych dróg wodnych dla pojedyńczych źródeł finansowych według Państwowych Zarządów Wodnych. Uwaga powyższa dotyczy głównie Poleskiego Urzędu Wojewódzkiego.

f) Sprawozdania z budowy retencyjnych zbiorników mają być przedkładane osobno przy zastosowaniu się do wydanych w tej materii zarządzeń Ministerstwa Komunikacji. Wyjątek w tym względzie stanowi sprawozdanie o budowie zbiornika wody na Sole w Porąbce, które wchodzić winno do rocznego sprawozdania w formie dotychczas stosowanej.

**Ad. 3.** Trzecia część rocznego sprawozdania z robót wodnych w zakresie działania Ministerstwa Komunikacji stanowić mają „Ogólne uwagi".

Opracowanie tych uwag pozostawia się inicjatywie Urzędów Wojewódzkich.

Zdaniem Ministerstwa Komunikacji w tej części sprawozdania należałoby przedstawić warunki pracy techniczne i gospodarcze, i wykazać efekt technicznej pracy z jej niedomaganiami przy dołączeniu w miarę możności zdjęć fotograficznych. Ponadto „Ogólne uwagi" winny dawać pogląd na żeglugę, na jej trudności i potrzeby, wskazywać kierunki rozwoju żeglugi i środki, które należałoby zastosować dla przyspieszenia jej rozwoju.

Tę część sprawozdania należałoby uzupełnić w miarę możności wykazem przychodów, jakie bezpośrednio przynoszą drogi wodne Skarbowi Państwa.

Bardzo ważne byłyby dane statystyczne, dotyczące żeglugi.

Nr Ż. I. 30-16/35.

wych, jak i pożyczki inwestycyjnej, funduszu pracy i t. p. oraz przy pomocy junaków i stron zainteresowanych.

W zasadzie roczne sprawozdanie składać się winno z trzech części:

1) z zestawienia wydatków ze wszystkich źródeł finansowych,

2) ze sprawozdania techniczno - gospodarczego,

3) z ogólnych uwag o pracach z dziedziny budownictwa wodnego w zakresie działania Ministerstwa Komunikacji.

**Ad 1.** Część I-sza rocznego sprawozdania obejmować winna roczne sumy wydatków z poszczególnych paragrafów preliminarza budżetowego Dz. 4, rozdz. 1 i 2 uzgodnione z zamknięknięciem rachunkowem, oraz wydatki z innych źródeł finansowych (pożyczka inwestycyjna i fundusz pracy, kredyty Ministerstwa Opieki Społecznej, ekwiwalent pracy junaków, świadczenia gotówkowe stron zainteresowanych i t. p.) rozbite na grupy odpowiadające poszczególnym paragrafom preliminarza budżetowego (a mianowicie wydatki na studia i pomiary, rzeki żeglowne, rzeki graniczne, rzeki spławne, sztuczne drogi wodne, budowa zbiorników) i uzgodnione również z odnośnemi zamknięciami rocznemi.

**Ad. 2.** Sprawozdanie techniczno - gospodarcze winno przedstawiać rozdział wydatków na poszczególne rodzaje, względnie grupy prac, na pojedyncze rzeki i państwowe Zarządy Wodne, uzasadniać i usprawiedliwiać poczynione wydatki, oraz dawać podstawę do oceny celowości tych wydatków.

Wydatki administracyjne z kredytów budżetowych Dz. 4, r. 1 § 1 —9 nie wymagają bliższych wyjaśnień, cel tych wydatków ustalony jest w preliminarzu budżetowym. W sprawozdaniu wystarczy podać rozdział tych wydatków na poszczególne państwowe Zarządy Wodne i na wydatki uskuteczniane przez Urzędy Wojewódzkie. W tej części sprawozdania przedstawić należy wykaz ilości urzędników i niższych funkcjonariuszów według grup uposażeń oraz liczbę niższej służby wodnej w poszczególnych Państw. Zarządach Wodnych i w Urzędach Wojewódzkich na dzień 31 marca 1935 r. Druga część sprawozdania techn.-gospodarczego dotyczy wydatków budowlanych, ujętych w preliminarzu budżetowym w Dz. 4 r. 2 § 11 — 16, a dokonywanych z kredytów budżetowych, oraz ze źródeł pozabudżetowych. Ta część sprawozdania winna być zestawiona oddzielnie dla każdego paragrafu preliminarza budżetowego, aby umożliwić kontrolę przedstawianych danych przez poszczególne referaty Biura Dróg Wodnych Ministerstwa Komunikacji.

a) Sprawozdanie o studiach i pomiarach winno zawierać krótkie zestawienie prac przeprowadzonych w roku sprawozdawczym przez Państwowe Zarządy Wodne lub bezpośrednio przez Urzędy Wojewódzkie, wydatków z tem związanych oraz przedstawienie efektów pracy (ha lub klm zdjęć polowych i opracowanych planów),

b) Sprawozdanie o rzekach żeglownych dotyczy różnorodnych prac, mających luźny wzajemny związek, dlatego musi być podzielone na pojedyńcze części, których ilość na poszczególnych terenach pracy może być różna i zależna jest od miejscowych warunków.

Najważniejsze znaczenie w zespole prac prowadzonych na rzekach żeglownych z kredytów budżetowych (§ 2) oraz przy pomocy innych źródeł finansowych publicznych i prywatnych, mają roboty regulacyjne i pracom tym szczególniejszą uwagę poświęcić należy.

Tę część sprawozdania opracować należy na wykazie (wzór Nr A) dołączonym do niniejszego okólnika, który jest prawie identyczny z wzorem b. Ministerstwa Robót Publicznych.

Przy opracowaniu danych tego wykazu należy obejmować budowle na poszczególnych rzekach żeglownych według Państwowych Zarządów Wodnych. Ponadto trzymać się należy następujących wskazówek.

Tytuły rubryk od 1 — 18 sformułowane są w sposób przejrzysty i nie potrzebują bliższych wyjaśnień.

W r. 19 wartość zużytych do budowy zapasów z roku ubiegłego obliczyć należy na podstawie średnich cen rynkowych.

Wartość materiałów wiklinowych na pniu w kępach państwowych ocenić należy w przybliżeniu przez porównanie kosztów rynkowych z kosztami eksploatacji.

Rubrykę 20, wartość świadczeń stron zainteresowanych w robociźnie i materiałach, obliczyć należy na podstawie średnich cen rynkowych.

Przy zestawieniu rubryki 22 i 23 wyłączyć należy koszta transportu materiałów własnych państwowemi objektami pływającemi, o ile te koszta są oddzielnie wypośrodkowane w związku z obliczaniem kosztów utrzymania i eksploatacji taboru pływającego.

W rubryce 24 pominąć należy wydatki administracyjne z kredytów budżetowych Dz. 4 rozdz. 1, bo te ustalane są oddzielnie.

W rubryce 24 winny być podane wydatki administracyjne pokrywane z innych źródeł finansowych np. z pożyczki inwestycyjnej, z funduszu pracy i t. p.

Końcowe rubryki omawianego wykazu nie wymagają wyjaśnień.

Do tej części sprawozdania techniczno-gospodarczego dołączyć należy wykaz przeprowadzonych w roku sprawozdawczym kolaudacyj, wykaz przygotowanych operatów kolaudacyjnych oraz uwagi dotyczące tego przedmiotu.

Drugą część sprawozdania techniczno- gospodarczego stanowią koszta budowy, utrzymania i eksploatacji taboru łącznie z kosztami

utrzymania warsztatów, utrzymania nurtu, pogłębienia i czyszczenia koryta.

Powyższe wydatki podzielone być winny na Państwowe Zarządy Wodne i zwięźle uzasadnione.

Sumy wydatków według Państwowych Zarządów Wodnych winny być podzielone na wydatki związane z regulacją rzek i na wydatki dla utrzymania szlaku wodnego dla celów żeglugowych. Z powodu trudności rozgraniczenia tych wydatków, podziału dokonać należy w przybliżeniu. Trzecią grupę wydatków stanowią koszta prac dla celów handlowo - żeglugowych, jak np. utrzymania portów, tyczenie i oświetlenie nurtu i te stanowić winny przedmiot trzeciej części sprawozdania techniczno-gospodarczego. W miarę potrzeby sprawozdanie, dotyczące prac wykonywanych z kredytów Dz. 4 r. 2 § 12 lub z współpracujących z nim innych funduszów względnie kredytów, zawierać może dalszą część np. akcja lodołamania, przewozy rzeczne utrzymywane w myśl umów międzynarodowych, utrzymanie gruntów państwowych i t. d. Trzecia część sprawozdania, względnie dalsze, winna zawierać również zwięzły opis wykonanych prac i rozbicie tych wydatków na Państwowe Zarządy Wodne.

c) Sprawozdanie o rzekach spławnych, o rzekach górskich i potokach górskich obejmować winno budowle i prace, które w normalnych warunkach byłyby dotowane w całości z kredytu budżetu zwyczajnego Ministerstwa Komunikacji z Dz. 4 r. 2 § 14, a wykonywane są obecnie z kredytów budżetowych, z kredytów pożyczki inwestycyjnej, funduszu pracy i t. p., oraz przy pomocy pracy junaków lub stron zainteresowanych.

Sprawozdanie o rzekach spławnych winno być opracowane na formularzu wzór A, jak dla rzek żeglownych. Sprawozdanie o rzekach górskich i o potokach górskich — na wzorze Nr B.

Wzór ów Nr B. nie wymaga szczególnych objaśnień, był on bowiem już dawniej stosowany jako zalecony przez b. Ministerstwo Robót Publicznych rozporz. z dn. 26 września 1929 r. L. V. 227/29. Odnośnie rubryki Nr 16 zaznacza się, że w rubryce tej nie należy podawać wysokości kosztów zarządu z kredytów budżetowych administracyjnych, bo te zostały oddzielnie wykazane.

Sprawozdanie to obejmować winno budowle i prace wykonywane ze wszystkich źródeł finansowych.

W razie potrzeby mogą być roboty wykonywane z poszczególnych kredytów np. pożyczki inwestycyjnej i funduszu pracy, oddzielnie wykazywane.

d) Sprawozdanie o rzekach granicznych winno być wykonane na formularzu wzór Nr C, w sposób dotychczas praktykowany. Na tym samym formularzu winno być opracowane sprawozdanie o regulacji rzek Czarnej Przemszy i Brynicy, prowadzonej przez Śląski Urząd Wojewódzki.

e) Sprawozdanie techniczno - gospodarcze o sztucznych drogach wodnych winno być zestawiane głównie w cyfrach i w zasadzie na formularzu wzór Nr D.

Gdyby w danych warunkach wzór ów okazał się niestosowny, ograniczyć się można do opracowania zestawienia kosztów poszczególnych budowli, względnie prac z podaniem ilości jednostek wykonanych robót i ich cen.

Przy opracowaniu sprawozdania o sztucznych drogach wodnych należy brać pod uwagę wszystkie fundusze, a więc budżetowe i pozabudżetowe i przedstawiać całokształt robót danej kategorii, wskazywać jednak należy przy poszczególnych robotach programem objętych źródła finansowe.

W szczególnych wypadkach należy zestawiać oddzielne wykazy prac w dziedzinie sztucznych dróg wodnych dla pojedyńczych źródeł finansowych według Państwowych Zarządów Wodnych. Uwaga powyższa dotyczy głównie Poleskiego Urzędu Wojewódzkiego.

f) Sprawozdania z budowy retencyjnych zbiorników mają być przedkładane osobno przy zastosowaniu się do wydanych w tej materii zarządzeń Ministerstwa Komunikacji. Wyjątek w tym względzie stanowi sprawozdanie o budowie zbiornika wody na Sole w Porąbce, które wchodzić winno do rocznego sprawozdania w formie dotychczas stosowanej.

**Ad. 3.** Trzecia część rocznego sprawozdania z robót wodnych w zakresie działania Ministerstwa Komunikacji stanowić mają „Ogólne uwagi".

Opracowanie tych uwag pozostawia się inicjatywie Urzędów Wojewódzkich.

Zdaniem Ministerstwa Komunikacji w tej części sprawozdania należałoby przedstawić warunki pracy techniczne i gospodarcze, i wykazać efekt technicznej pracy z jej niedomaganiami przy dołączeniu w miarę możności zdjęć fotograficznych. Ponadto „Ogólne uwagi" winny dawać pogląd na żeglugę, na jej trudności i potrzeby, wskazywać kierunki rozwoju żeglugi i środki, które należałoby zastosować dla przyspieszenia jej rozwoju.

Tę część sprawozdania należałoby uzupełnić w miarę możności wykazem przychodów, jakie bezpośrednio przynoszą drogi wodne Skarbowi Państwa.

Bardzo ważne byłyby dane statystyczne, dotyczące żeglugi.

Nr Ż. I. 30-16/35.

**Załącznik „A“** do Zarządzenia Ministerstwa Komunikacji z dnia 23 grudnia 1935 r. Nr Ż-I -30-16/35

# W Y K A Z

**wykonanych robót przy regulacji rzek żeglownych w roku budżetowym 193**......................................

| L. p. | Rzeka | Państwowy Zarząd Wodny | Przedmiot i rodzaj wykonanych robót | Długość budowli regulacyjnych | | | | Roboty ziemne | Objętość użytych do budowy materiałów | | | | Plantacje wiklinowe | | | Pozycja zatwierdzonego programu robót |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | nowych | | zachowawczych | | | faszynowych | | kamiennych | | Powierzchnia obsadzona | | Długość ogrodzenia | |
| | | | | faszynowych | kamiennych | faszynowych | kamiennych | | zakupionych | własnych | zakupionych | własnych | na nowo | uzupełnione | | |
| | | | | mb. | mb. | mb. | mb. | $m^3$ | mp. | mp. | mp. | mp. | ha | ha | mb. | |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 |
| | | | | | | | | | | | | | | | | |

| Data i liczba zatwierdzenia projektu wzgl. kosztorysu | Wartość własnych materiałów użytych w r. b. do budowy tj. a) zapasów z r. ub. b) i wartość na pniu materiałów z kęp państwowych | Wartość świadczeń stron zainteresowanych w robociźnie i materiałach | Wartość zużycia inwentarza | Koszta (wydatki gotówkowe) | | | Ogólne wydatki gotówkowe 22+23+24 | Rzeczywista wartość budowy 19+20+21+25 | Wartość remanentu materiałów na rok następny | Wartość remanentu inwentarza na dzień 31/III | Średnia cena jednostkowa | | | Imię i nazwisko kierownika robót | Uwaga |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | zakupno materiałów | robocizna | wydatki admin. poza wydatkami z kredytu budż. admin. | | | | | materiałów własnych | materiałów zakupionych | wykonanych budowli | | |
| | Zł | Zł | Zł | Zł | Zł | Zł | Zł | Zł | Zł | Zł | Zł | Zł | Zł | | |
| 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 |
| | | | | | | | | | | | | | | | |

**Załącznik „B"** do Zarządzenia Ministerstwa Komunikacji z dnia 23 grudnia 1935 r. Nr Ż-I.-30-16/35.

# W Y K A Z

**wykonanych robót przy regulacji rzek spławnych, rzek górskich i potoków górskich**

**w roku budżetowym 19..........**

| Nr | Rubryka | Podgrupa | Grupa | |
|---|---|---|---|---|
| 1 | Liczba porządkowa | | | |
| 2 | Nazwa | | Rzeka Potok | |
| 3 | Miejscowość | | Rzeka Potok | |
| 4 | Przestrzeń | | Rzeka Potok | |
| 5 | Liczba i data zatwierdzonego projektu | | | |
| 6 | Rodzaj | | Wykonane roboty | |
| 7 | Wymiar | | Wykonane roboty | |
| 8 | Robót ziemnych | | Koszta wykonania w złotych i groszach | |
| 9 | Faszynowych | Budowli regulacyjnych | Koszta wykonania w złotych i groszach | |
| 10 | Kamiennych | Budowli regulacyjnych | Koszta wykonania w złotych i groszach | |
| 11 | Robót uzupełniajacych: obitki, darniowanie, płotki itp. | | Koszta wykonania w złotych i groszach | |
| 12 | Budowa objektów | | Koszta wykonania w złotych i groszach | |
| 13 | Wykupno gruntów | | Koszta wykonania w złotych i groszach | |
| 14 | Konserwacja w czasie budowy | | Koszta wykonania w złotych i groszach | |
| 15 | Nieprzewidziane | | Koszta wykonania w złotych i groszach | |
| 16 | Koszta zarządu poza wydatkami z kredytów budżetu administr. | | Koszta wykonania w złotych i groszach | |
| 17 | Cena jednostkowa | | Koszta wykonania w złotych i groszach | |
| 18 | Koszta ogólne | | Koszta wykonania w złotych i groszach | |
| 19 | Imię i nazwisko | | | |
| 20 | Uwaga | | | |

**Załącznik „C“** do Zarządzenia Ministerstwa Komunikacji z dnia 23 grudnia 1935 r. Nr Ż-I.-30-16/35.

# W Y K A Z

**wykonanych robót przy regulacji rzek granicznych w roku budżetowym 19..............**

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| 1 | Liczba porządkowa | | | |
| 2 | Nazwa | | Przedsiębiorstwo | |
| 3 | Miejscowość | | | |
| 4 | Działka | | | |
| 5 | Rodzaj | | Wykonano roboty | |
| 6 | Wymiar | | | |
| 7 | Robót ziemnych | | Koszta wykonania w złotych i groszach | |
| 8 | faszynowych | Budowli regulacyjnych | | |
| 9 | kamiennych | | | |
| 10 | Robót uzupełniających obitki, darniowanie płotki itp. | | | |
| 11 | Budowa objektu | | | |
| 12 | Wykupno gruntów | | | |
| 13 | Konserwacja w czasie budowy | | | |
| 14 | Nieprzewidziane | | | |
| 15 | Koszta zarządu | | | |
| 16 | Cena jednostkowa | | | |
| 17 | Ogólna kwota | | | |
| 18 | Imię i nazwisko kierownika budowy | | | |
| 19 | UWAGI Z jakich kredytów roboty wykonano | | | |

**Załącznik „D“** do Zarządzenia Ministerstwa Komunikacji z dnia 23 grudnia 1935 r. Nr Ż-I.-30-16/35.

# WYKAZ ROBÓT

**na sztucznych drogach wodnych, wykonanych w roku budżet. 193**.....

| | | | |
|---|---|---|---|
| | 1 | Liczba porządkowa | |
| | 2 | Wyszczególnienie robót (zwięzły opis wykonanych robót) | |
| | 3 | Miejsce wykonania robót (kanał, rzeka) | |
| | 4 | Pozycja programu robót | |
| | 5 | Data i liczba zatwierdzenia projektu | |
| | 6 | W jednostkach | Ilość wykonanych robót |
| | 7 | w % | |
| | 8 | Za kupno materiałów | Wydatki |
| | 9 | Robocizna | |
| | 10 | Inne wydatki związane z budową poza wydatkami z kredytów budż. admin. | |
| | 11 | Ogólne gotówkowe koszta budowy 8 + 9 + 10 | |
| | 12 | Wartość materiałów z lat poprzednich | |
| | 13 | Wartość materiałów pozostałych na rok przyszły | |
| | 14 | Wartość inwentarza z lat poprzednich | |
| | 15 | Wartość inwentarza z końca okresu budżetowego | |
| | 16 | Imię i nazwisko kierownika robót | |
| | 17 | Nazwa kredytów, względnie funduszów, z których roboty są prowadzone | |
| | 18 | Uwaga | |

## 505.

**Okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia 31 lipca 1935 r. w sprawie wymagania patentów żeglarskich albo retmańskich od kierowników przewozów wodnych.**

W związku z postanowieniem art. 7 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 26 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr 29, poz. 266) należy przyjąć, że posiadanie patentu żeglarskiego może być wymagane tylko od kierowników statków i łodzi, o powierzchni powyżej 20 m², używanych do przewozu osób i rzeczy między przeciwległymi brzegami, bez pomocy liny lub łańcucha (przewozy nie na uwięzi), do tych tylko bowiem przewozów w myśl postanowień § 131 rozporządzenia Ministra Komunikacji z dn. 23 marca 1934 r. o uprawianiu żeglugi i spławu na śródlądowych drogach wodnych (Dz. U. R. P. Nr 37, poz. 335), mają być stosowane przepisy, dotyczące wogóle wszelkich statków i łodzi.

O ile chodzi o promy na uwięzi, używane do przewozu osób i towarów między przeciwległymi brzegami, to promy te jako nieuprawiające żeglugi w ścisłym tego słowa znaczeniu, nie mogą być uważane za statki lub łodzie, zatem wymaganie patentów żeglarskich od przewoźników, zatrudnionych na promach na uwięzi, również nie jest uzasadnione. Okólnikiem z dnia 7 kwietnia 1927 r. Nr VI-1758/26 b. Min. Rob. Publ., zalecając Panom Wojewodom, wydanie szczegółowych, lokalnych przepisów w przedmiocie urządzenia i utrzymania stałych przewozów publicznych na rzekach Państwa Polskiego, wyjaśniło między innymi, że do obsługi przewozów powinna być dostateczna ilość ludzi trzeźwych, zasługujących na zaufanie i obeznanych z ruchem danego promu, a w wypadkach, gdy prom znajduje się na drodze wodnej, żeglowanej lub spławnej, również z odnośnymi przepisami żeglugi i spławu. Powyższe wymagania od obsługi promów na uwięzi Ministerstwo Komunikacji uważa za zupełnie wystarczające.

Również Ministerstwo Komunikacji nie widzi podstaw do wymagania patentów żeglarskich od osób, obsługujących mosty pływające na łodziach (mosty pontonowe).

Do posiadania patentów retmańskich obowiązani są tylko kierownicy tratew (art. 10 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o żegludze i spławie na śródlądowych drogach wodnych Dz. U. R. P. z r. 1928 Nr 29, poz. 266) za tratwę zaś, w myśl § 4 powołanego wyżej rozporządzenia o uprawianiu żeglugi i spławu (Dz. U. R. P. 1934 r. Nr 37, poz. 335) uważa się kloce drzewa ułożone obok siebie celem spławienia drogą wodną. Ponieważ ani mosty pływające na tratwach, ani tym mniej małe łodzie wiosłowe nie podpadają pod określenie tratwy, przeto od ich kierowników (a raczej od osób obsługujących te obiekty) nie można wymagać posiadania patentu retmańskiego.

Nr. Ż. VII. 423/18/35.

---

## 506.

**Okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia 2 września 1935 r. w sprawie patentów statkowych na przewozy linowe.**

Ministerstwo Komunkacji wyjaśnia, że od promów o powierzchni ponad 20 m², używanych do przewozów linowych, nie należy wymagać patentu statkowego, przewidzianego w art. 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 6 marca 1928 r. o żegludze i spławie na śródlądowych drogach wodnych (Dz. U. R. P. Nr 29, poz. 266), oraz w rozporządzeniu Ministra Komunikacji z dn. 30 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 343), ponieważ według postanowień art. 27 ust. 4 i art. 45 ust. (1) pkt. 8 ustawy wodnej (Dz. U. R. P. z r. 1928, Nr 62, poz. 574), urządzenie stałego przewozu na wodach publicznych, zależy od pozwolenia władzy wodnej, która przed udzieleniem pozwolenia ma obowiązek zbadać przydatność całego urządzenia, a więc i pływaka, oraz ustalić, czy urządzenie to nie zagraża bezpieczeństwu publicznemu.

Nr. Ż. VII. 422/2/35.

---

## 507.

**Okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia 28 grudnia 1933 r. w sprawie oszacowania szkód w budowlach wodnych.**

Zarządzeniem z dnia 3 lipca 1928 r. Nr II-1398/28 b. Minsterstwo Robót Publicznych — w celu ujednostajnienia zasad postępowania władz wodnych przy rozstrzyganiu o obowiązku odszkodowania w myśl postanowień art. 249 ust. 3 ustawy wodnej z dnia 19 września 1922 . (Dz. U. R. P. z r. 1928 Nr 62, poz. 574)— ustaliło taryfę odszkodowań za szkody, wyrządzane w budowlach wodnych i w plantacjach wikliny.

Ponieważ taryfa, ustalona w 1928 r., w pewnych pozycjach nie odpowiada obecnym warunkom gospodarczym, Ministerstwo Komunikacji — po porozumieniu się z Minsterstwem Rolnictwa i Reform Rolnych — ustala tą taryfę w następującej wysokości:

1) za jeżdżenie po kępach (plantacjach wikliny) lub po wałach ochronnych — od sztuki konia... 50 gr — 1 zł,

2) za jeżdżenie zaprzęgiem jedno- lub dwukonnym po kępach lub po wałach ochronnych— od jednego zaprzęgu... 1 — 2,50 zł,

3) za przechodzenie po kępach, po tamach lub po wałach ochronnych — od jednej osoby— 50 gr,

4) za wycinanie trawy na wałach ochronnych lub po rowach melioracyjnych — od 1m²... 10 — 20 gr,

5) za wycinanie trawy lub wikliny w kępach lub na tamach — od 1 $m^2$... 10 — 20 gr,

6) za przepędzanie lub dopuszczanie do chodzenia po kępach, po wałach ochronnych i po rowach melioracyjnych zwierząt domowych:

a) od sztuki nierogacizny, bydła rogatego, konia, osła, muła, kozy lub owcy — bez względu na wielkość... 30 gr — 1 zł,

b) od sztuki gęsi lub innego drobiu... 5 — 10 gr.

7) za pasienie zwierząt domowych na kępach, na tamach i na wałach ochronnych lub rowach melioracyjnych w wysokości odpowiedniej do odszkodowania za pasienie przez cały dzień, które wynosi:

a) od sztuki nierogacizny, bydła rogatego, konia, osła, muła, kozy lub owcy — bez względu na wielkość... 2 — 3 zł,

b) od sztuki gęsi lub innego drobiu... 50 gr — 1 zł.

8) za niszczenie porostu tam przez chodzenie przy połowie ryb, przez wyciąganie z wody na tamy przedmiotów, jak belek, desek, łodzi i t. p., liczy się odszkodowanie, zależnie od zniszczonej powierzchni porostu — od 1 $m^2$... 50 gr.

9) za wyrządzanie szkód przez pobór szutru i piasku w kępach wikliny, na zakulturowanych przestrzeniach terenu zalewowego, w starych korytach rzeki i w miejscach do tego nieodpowiednich lub przez pobór tych materiałów w sposób szkodliwy dla budowli regulacyjnych — od 1 $m^2$... 10 — 50 gr.

Szkody, które nie są przewidziane w powyższej taryfie lub też których wartość przewyższa kwotę 30 zł, należy szacować indywidualnie przez zaprzysiężonych znawców, którymi mogą być funkcjonariusze państwowi z działu państwowej służby wodnej lub melioracyjnej, a w ich braku funkcjonariusze z działu takiej samej służby samorządów terytorialnych.

Minsterstwo Komunikacji również po porozumieniu się z Ministerstwem Rolnictwa i Reform Rolnych wyjaśnia, że nie uznało za wskazane odstąpić od ustalenia taryfy i stosować indywidualne szacowanie szkód w poszczególnych wypadkach, w których wysokość odszkodowania nie przewyższa w sumie kwoty 30 zł, ponieważ stosowanie taryfy ujednostajnia i upraszcza postępowanie, oraz zmniejsza jego koszty, które przy indywidualnym szacowaniu drobnych szkód, mogłyby być nieproporcjonalnie wysokie w porównaniu z wartością tych szkód.

Nr OP. VIII-65-12.

**Adres Redakcji:**
Ministerstwo Komunikacji ul. Chałubińskiego 4, Gabinet Ministra, pokój Nr 78, tel. 552-00 wewn. 127.

**Adres Administracji:**
Administracja Wydawnictw Ministerstwa Komunikacji ul. Chałubińskiego 4, pokój Nr 123, II p. tel. 8.26.28 Konto czekowe PKO Nr 30.658.

**Warunki prenumeraty w kraju: rocznie zł 8.—; półrocznie zł 4.—; kwartalnie zł 2.—; cena numeru 50 gr.**

**Do nabycia w Administracji Dz. Urz. M. K. lub w Administracji Dz. Zarz. D. O. K. P. Prenumeratę wpłaca się z góry przed rozpoczęciem kwartału, półrocza lub roku. Reklamacje z powodu nieotrzymania pojedyńczych numerów Dz. Urz. M. K. wnosi się do właściwych urzędów pocztowych, najpóźniej 3-go dnia po otrzymaniu następnego z kolei numeru Dziennika. Reklamacji spóźnionych lub wniesionych w sposób niewłaściwy nie uwzględnia się.**

**Cena ogłoszeń:** od wiersza zł 1; za stronę zł 100.

**Ogłoszenia prywatne można umieszczać tylko na luźnych kartkach dołączonych do Dziennika. Administracja Dziennika nie odpowiada za niedotrzymanie terminu ogłoszenia.**

**WYDAWNICTWO MINISTERSTWA KOMUNIKACJI.**

Drukarnia Państwowa Nr 94586. 27.XI.37. 8400.